

FIL-PRIM' AWLA TAL-QORTI CIVILI.

IMHALLEF
ONOR. GEOFFREY VALENZIA B.A., LL.D.

Seduta ta' nhar il-Gimgha, 5 ta' Ottubru, 2001.

Kawza Numru: 20

Citaz. Nru. 1090/98GV

Doc. 139-01

Curacrete Limited

-vs-

Malta Dairy Products Limited

Il-Qorti,

PRELIMINARI

Rat l-att tac-citazzjoni li permezz taghha gie premess illi fid-29 ta' Lulju, 1997 il-kumpanija attrici nghatat il-kuntratt ta' appalt minghand il-kumpanija konvenuta sabiex tesegwixxi l-*preparation and finishing of the plastering deck* fid-*"Dairy Hall"* tal-impjant taghha il-Hamrun.

Premess illi waqt li kienu ghaddejnin dawn ix-xogholijiet il-kumpanija konvenuta nkarigat lill-kumpanija attrici tesegwixxi xogholijiet ulterjuri *'by bill of quantities'* fil-*'bottle washer plant'* u bl-*'extra work'* bbazata fuq il-bazi tal-*'bill off quantities'* imsemmija fir-*'Rikotta cold store area'*

Premess illi l-kumpanija attrici fl-20 ta' Awissu, 1997, kkwotat prezz ghal parti min dawn ix-xogholijiet b'bazat fuq il-volum tax-xoghol u fuq il-prezz ghal kull metru fit-tul (*linear metre*);

Premess li waqt li kien ghaddej ix-xoghol kien hemm varjazzjoni fl-ammont ta' xogholijiet fosthom l-applikazzjoni ta' '*Fermapoxy*' min 14 il-metru fit-tul ghal 1986.4 metru fit-tul;

Premess li dawn ix-xogholijiet ulterjuri kienu mifthema li jithallsu b'rata ghal kull metru fit-tul u mhux fuq bazi '*lump sum*,'

Premess li dawn ix-xogholijiet ulterjuri tlestew u issa l-kumpanija konvenuta qedgha tirrifjuta li thallas skond ir-rata stabilita ghal kull metru kwadrat u qed tinsisti li l-pagament irid isir fuq bazi '*lump sum*,'

Premess li l-kumpanija attrici interpellat lill-kumpanija konvenuta biex thallas anke permezz ta' ittra ufficjali pero' din baqghet inadempjenti

Is-socjeta' attrici talbet lil din il-Qorti:

1. Tiddikjara li l-pagament dovut minnha ghal xogholijiet ulterjuri esegwiti fl-impjant taghha huwa kkalkulat b'rata ghal kull metru fit-tul (*Linear metre*) u mhux '*lump sum*'
2. Konsegwentament tillikwida s-somma dovuta għax-xogholijiet esegwiti fuq riferiti okkorrendo permezz ta' periti nominandi.
3. Tikkundanna lill-kumpanija konvenuta thallas lill-kumpanija attrici s-somma hekk likwidata.

Bl-ispejjes inkluzi dawk tal-ittra ufficjali tal-20 ta' Jannar, 1998 kontra l-kumpanija konvenuta.

ECCEZZJONIJIET

Fl-20 ta' Ottubru, 1998, is-socjeta' konvenuta pprezentat nota tal-eccezzjonijiet fejn ecepjet:

1. Illi t-talbiet attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom konsegwentament jigu respinti bl-ispejjes kontra s-socjeta' attrici stante illi l-appalt moghti mis-socjeta' eccepjenti lis-socjeta' attrici kien wiehed '*lump sum*' li allura l-valur tax-xoghol huwa wiehed predeterminat u ma jistax jigi varjat fl-ebda cirkostanza l-istess valur hlief f'kaz ta' xogholijiet addizzjonali li pero' dejjem isiru b'relazzjoni ghall valur tal-kuntratt originali.

2. Illi l-insostenibilita' tat-talbiet attrici hija wkoll imsahha mill-fatt illi t-talba ghall-hlas tas-socjeta' attrici kif kontenuta fl-ittra ufficjali taghha hija wahda sproporzjonata meta mqabbla mall-valur '*lump sum*' tal-kuntratt principali u ma ssegwix il-principji f'materja ta kuntratti tal-lump sum illi l-valur tax-xoghol addizzjonali jigi kkalkulat u mahdum b'relazzjoni mal-valur tal-istess xoghol fil-kuntratt originali.

Salv ecezzjonijiet ulterjuri.

FATTI

Illi l-fatti li taw lok ghal din il-kawza huma is-segweni :

Fid-29 ta' Lulju, 1997 gie iffirmit ftehim bejn il-partijiet f'din il-kawza fejn is-socjeta konvenuta inkarigat lis-socjeta" attrici tesegwixxi xogholijiet ghalha fil-'*Pasteurising deck*' fil-fabbrika taghha gewwa l-Hamrun. Il-valur ta' dawn ix-xogholijiet kellu jlahhaq is-somma ta' Lm4,135.26 kif jirrizulta mill-istess ftehim.(ara fol. 65)

Sussegwentament, fit-12 ta Awissu, 1997 f'ittra mibghuta mis-socjeta' attrici lis-socjeta' konvenuta (a fol. 14) giet kwotata s-somma ta' Lm3,231.28 ghal xogholijiet ohra li s-socjeta' konvenuta kienet qed titlob li jsiru fil-"*Bottle line area flooring at Malta Dairy products Limited Old Railway Station, Hamrun*". B'dan il-prezz is-socjeta' attrici kellha tezegwixxi is-segweni xogholijiet:

- a) *power washing, cleaning and vacuum blasting as required of the exsisting floor*
- b) *grouting of tiles joints with Fermapoxy*
- c) *patch repairs to replace broken/missing tiles with Beige Epoxy Plus Easilay.*

Annessa ma' din l-ittra is-socjeta' attrici baghtet ukoll '*bill of quantities*' f'liema '*bill off quantities*' hemm specifkament iminizzel ir-rati illi s-socjeta' attrici applikat sabiex waslet ghall figura ta' Lm3,231.28 fejn gie spegat illi t-tindif kien qieghed jigi kkalkulat bir-rata ta Lm2.43 kull metru kwadru, l-Easilay kien qed jigi kkalkulat bir-rata ta' Lm179.03 kull metru kwadru u l-Fermapoxy kien qed jigi kkalkulat bir-rata ta' Lm129.84 kull metru kwadru. B'ittra tal-20 ta Awissu, 1997, a fol. 16, is-socjeta' konvenuta accettat din il-kwotazzjoni tas-socjeta' attrici, hallset Lm807.82 rapprezentanti 25% ta' Lm3,231.28 immedjatament u x-xoghol inbeda u tlesta mis-socjeta' attrici ghas-sodisfazzjon tal-kumpanija konvenuta.

KONTESTAZZJONI

Il-kwistjoni li nqalghet bejn is-socjeta' attrici u s-socjeta' konvenuta hija rigwardanti xogholijiet ohra li esegwiet is-socjeta' attrici f'parti ohra tal-fabbrika tas-socjeta' konvenuta maghrufa bhala '*Cold store area*' b'liema xogholijiet is-socjeta' konvenuta nkarigat is-socjeta' attrici. Il-kwistjoni principali li tezisti bejn il-partijiet hija li filwaqt illi is-socjeta' attrici qedgha tikkontendi illi ghal dawn ix-xogholijiet addizzjonali ghandhom jigi applikati r-rati indikati fil-'*bill of quantities*' annessa mal-ittra taghha tat-12 ta' Awissu, 1997, is-socjeta' konvenuta qeda tikkontendi illi fl-ittra taghha tat-12 ta' Awissu, 1997 is-socjeta' attrici kkwotat '*lump sum*' ghax-xogholijiet taghha u huwa dan l-ammont li ghandhu jithallas lis-socjeta' attrici. Qeghda tikkontendi illi l-'*bill of quantities*' qeghda hemm sabiex tindika biss kif is-socjeta' attrici waslet ghall-'*lump sum*' u r-rati ndikati m'gchandhomx jigu applikati ghax-xoghol addizzjonali illi sar mis-socjeta' attrici.

KONSIDERAZZJONIJIET

Issa mill-provi prodotti f'din il-kawza jirrizulta illi man man kif kien ghaddej ix-xoghol indikat fil-'*Bottle washer area*', is-socjeta' konvenuta dehrilha illi jkun ghaqli illi tkompli bix-xogholijiet f'area ohra sabiex taghmel it-taqlib li hemm bzonn kollu f'daqqa. Invista illi s-socjeta' attrici kienet inkarigata bix-xoghol originali fil- '*bottle washer area*', is-socjeta' konvenuta dehrilha illi kellha tinkariga lis-socjeta' attrici b'dan ix-xoghol addizzjonali fil -'*cold store area*'.

Mix-xhieda li ngiebet quddiem din il-Qorti irrizulta wkoll illi ghan-naha tas-socjeta' attrici ix-xoghol kien qieghed jigi sorveljat mill-perit Philip Grech

mentri ghan-naha tas-socjeta' konvenuta kien hemm inkarigat l-AIC David Xuereb u kien l-engineer George Bugeja ghan-naha tas-socjeta' konvenuta li kien talab li s-socjeta' attrici taghmel ix-xoghol addizzjonali .

Illi s-socjeta' konvenuta, meta giet sabiex izzid ix-xogholijiet ghas-socjeta' attrici, ftit apprezzat id-dimensjoni tax-xogholijiet li kellhom isiru u l-ispejjez li potenzjalment kienet ser tinkorri kemm il-darba jsiru dawn ix-xogholijiet. Fil-fatt mix-xhieda li naghatat jirrizulta illi filwaqt illi x-xogholijiet godda, fin-natura taghhom, kienu piu o meno identici ghax-xogholijiet li saru fil-'*bottle washer area*', minn naha l-oħra kien hemm hafna aktar xoghol x'isiru meta s-socjeta' attrici giet sabiex tkejjel ix-xogholijiet addizzjonali rrizulta illi dawn, bhala kejl u allura valur, kienu circa erbgħa u sebghin darba aktar mix-xoghol li kien sar originarjament fil '*bottle washer area*' bil-konsegwneza illi, meta gew applikati r-rati tal-ittra tat-12 ta' Awissu, 1997 il-kont tela għall Lm274,500.82.

Irid jingħad illi l-kejl ma giex kontestat mis-socjeta' konvenuta. Li kkontestat is-socjeta' konvenuta huwa li s-socjeta' attrici ma kellhiex tithallas għal dawn ix-xogholijiet bir-rati ndikati fil-'*Bill of Quantities*' annessa mal-ittra tat-12 ta' Awissu, 1997.

Fin-nota tal-eccezzjonijiet tagħha s-socjeta' konvenuta qegħda tikkontendi 'illi l-appalt mogħti mis-socjeta' konvenuta lis-socjeta' attrici kien wieħed '*lump sum*' li allura jfisser illi l-valur tax-xoghol huwa wieħed predeterminat u ma jistax jigi varjat fl-ebda cirkostanza l-istess valur, hlief f'kaz ta' xogholijiet addizzjonali li pero' dejjem isiru b'relazzjoni għall-valur tal-kuntratt originali'

Il-Qorti allura trid tiddeciedi jekk fil-kaz in ezami l-ftehim kienx fuq kuntratt ta' appalt fejn giet mifthemma '*lump sum*' irrISPettivament min kemm kien ser isir

xoghol, jew inkella kienx hemm ftehim ta' appalt fejn il-valur tax-xogholijiet li kellhom isiru kellhom jigu kalkolati a bazi ta' *'Bill of Quantities'*.

Issa mill-provi li ngiebu jirrizulta illi fl-ittra tat-12 ta' Awissu, 1997 mhux talli ma hemm imsemmi imkien il-kelma *'lump sum'*, talli waqt li tiffissa l-valur tal-offerta' ghax-xoghol inizjali fis-somma ta' Lm3,231.28 tintuza biss il-kelma *'quotation'* u mal-istess ittra hemm annessi l-kalkoli li saru b'rata fissa. Kieku kienet *'lump sum'* ma kienx ikun hemm bzonn li jigi mehmuz il-*'bill of quantities'*. Il-Perit P Grech xehed li huma applikaw ir-rata u hargu ammont u mhux hargu somma wahda *'lump sum'*, ikun kemm ikun ix-xoghol. L-ideja li jingibed total kienet biex tiffacilita' l-verifiki li jrid jaghmel il-kljent qabel jaccetta l-offerta. Fil-kas ta' *'lump sum contract'*, meta jizdied ix-xoghol, ix-xoghol irid jitwaqqaf u jigi negozjat kuntratt gdid. Anke it 25% jintalbu bhala *commitment* li gie accettat ix-xoghol.

Ghalhekk fil-fehma ta' din il-Qorti il-ftehim bejn il-partijiet ma kienx illi s-socjeta' attrici kellha tithallas *'lump sum'* ghax-xogholijiet kollha indipendentement minn kemm isir xoghol minnha u minn kemm jizdied ix-xoghol mis-socjeta' konvenuta.

Is-socjeta' konvenuta fl-eccezzjoni taghha tikkontendi illi l-valur tax-xogholijiet tas-socjeta' attrici ma setax jigi varjat hlief f'kaz ta' xogholijiet addizzjonali. Mhux kontestat li x-xoghol addizzjonali sar, u l-volum ta' dan ix-xoghol kif imkejjel mis-socjeta' attrici ma giex kontradett mis-socjeta' konvenuta. Fil-fatt il-konvenuti ma kejlux. Li jrid jigi deciz allura huwa x'rati ghandhom japplikaw ghal dawn ix-xogholijiet addizzjonali. Mix-xhieda jirrizulta illi fil-perjodu illi kien qiegħed jigi esegwit ix-xoghol addizzjonali, is-socjeta' konvenuta qatt ma qajmet il-kwistjoni dwar kemm ser iqumu dawn ix-xogholijiet godda. Is-socjeta' konvenuta setghet talbet lis-socjeta'

attrici illi tissottometti '*quotation*' ghal dawn ix-xogholijiet godda qabel dawn jinbdew. Pero' ma ghamlitx hekk. Anzi halliet lis-socjeta' attrici tipprocedi minghajr intoppi u taht is-supervizjoni taghha u minghajr qatt ma gharrfitha illi ghal dawn ix-xogholijiet addizzjonali ma kienitx ser titlhallas peress li kien hemm ftehim ta' '*lump sum*'.

Ghal dawn ir-raguni l-Qorti hija tal-fehma illi gja' la darba ix-xogholijiet saru mis-socjeta' attrici, gja' la darba mhuwiex kontestat li x-xogholijiet saru skond is-sengha u l-arti, gja' la darba illi il-kejl tax-xogholijiet kif sar mis-socjeta' attrici u elenkat fl-ittra tal-24 ta' Ottubru, 1997 (a fol. 30) ma giex kkontestat, allura ma hemm ebda raguni ghalfejn ma ghandhomx japplikaw l-istess rati li gew applikati ghax-xoghol originali.

Il-valur tax-xogholijiet kollha allura tela ghal Lm274,500.82 li minnhom thallas l-ammont ta' Lm807.82 b'bilanc rimanenti dovut ta' Lm273,693.00.

DECIZJONI

Ghal dawn il-motivi l-Qorti qeda tilqa' l-ewwel talba attrici u tillikwida l-ammont dovut bhala dak ta' Lm273,693.00 u tikkundanna lis-socjeta' konvenuta thallas dan l-ammont lis-socjeta' attrici bl-ispejjez u bl-imghax mid-data ta' din is-sentenza..

ONOR. IMHALLEF GEOFFREY VALENZIA B.A., LL.D.

Frankie Mercieca

Deputat Registratur.